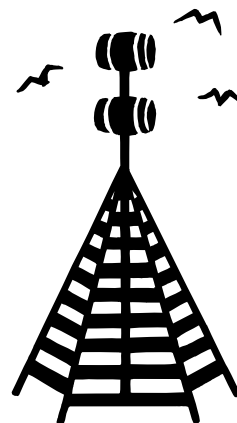

SPIRAN

Oavsett vad meteorologerna säger så har Sikeå numera ett säkert tecken på att det blir sommar. Det är när Melkers Matkompani slår upp portarna till logen Tövalite.

Sidan 3

□ Det kommer ständigt nya invånare till byn, det repareras och byggs. Och somliga nybyggare är flitigare än andra.

Sidan 4

□ Nu känner vi oss hemma igen – de gamla trygga vägskyltarna har kommit tillbaka.

Sidan 5

□ Även om den börjar bli lika sällsynt som staren, så är den fortfarande ett vårtecken – jordbrukstraktorn.

Sidan 8

Det spirar i Sikeå

Det spirar i Sikeå var valspråket på våra första byatröjor som togs fram i samband med att Legdeå-Sikeå Intresseförening bildades. Det har nu gått drygt 10 år sedan dess och spirandet har ständigt utvecklats och i många fall övergått i full blom för att tala i bilder. Andra varvet och campingen är två exempel på detta.

Gladjande nog ger båda verksamheterna arbete åt byns ungdomar och ekonomiskt tillskott i föreningens kassa. Eftersom det mesta av arbetet görs ideellt blir det pengar över till nya investeringar och stöd till byns övriga föreningar. Sikeå SK uppvtaktades på 75-årsdagen med en

gåva. Vid årsmötet togs också beslut att investera i el till ytterligare några husvagnsplatser, kiosksservering i receptionen m m. Från naturbetesprojektet rapporteras full aktivitet med stängselbyggen, betesfår och röjning. Holmen, området söder om gamla Konsum är snart ängsmark igen. Korsvägsparken går också mot sin fullbord.

Sen har ju LSI och byborna blivit erbjudna att bli vindkraftverksägare - en spännande utmaning. En arbetsgrupp har bildats med Lennart Brändström som sammankallande. Kraftverken, 6 stycken, ska börja byggas på Granberget under 2004.

I övrigt hoppas jag Sikaborna och alla Spiranläsare får en fin sommar med många trevligheter.

I hamnen ordnas som vanligt musikkaféer på onsdagskvällarna.

Välkomna dit och välkomna till boulebanan, beachvolleyplanen, kulturstigen och bildutställningen!

Trevlig sommar!

Bäckström
har ordet

Högerregeln gäller även i Sikeå-Legdeå

DET ÄR LITE SI OCH SÅ med trafikmoralen i byn. Vissa vägar har "blivit" huvudled - i huvudet på oss bybor!

Men det förvirrar besökare.

Högerregeln är en trafikregel som innebär att man har *väjningsplikt* gentemot den som kommer från höger i en korsning.

Undantaget är tex;

- vid körning på *huvudled* • där vägmärkena *Stopp* och *Väjningsplikt* används
- i cirkulationsplats • vid utfart från parkeringsplats • vid utfarter.

Detta verkar ju inte så svårt men likafullt verkar osäkerheten vara stor. Det är svårt att acceptera att en större väg med asfalt, t ex. Hamnvägen, inte är huvudled. Jag måste alltså ta hänsyn till dem som kommer på "byavägarna" Mias gränd, Krogsvängen, Övägen osv.

Tyvärr sitter i mitt minne också kvar att Kustlandsvägen tidigare varit Riks 13 under en kortare period.

Hur avgör vi då om en mindre väg är privat utfart? Ja, inte är det lätt. Någon föreslår att man kan se om vägen har egen vägnamns skylt. Glöm det! Skeppargränd är exempelvis en privat utfart.

Rådet måste bli att vi får hålla hårt på högerregeln för att inte ställa till en olycka. Kom ihåg att höger ligger åt det håll där höger hand har tummen åt vänster eller om det var tvärt om att vänster hand har tummen åt höger. Nåt åt det hållet lärde vi oss i alla fall i Sikaskolan. Men det var ju på den gamla goda tiden när man endast måste ta hänsyn till Löfgrens- och Lindgrensbussen.

Glad sommar tecknar n´Sven-Erik

Vinnare i Spirankorsordet!

Ett 50-tal lösningar lämnades in och vinnare blev:

Ylva Martinsson, Sikeå
Vivianne Samuelsson, Sikeå
Gudrun Öhgren, Ånäset

Grattis!!

Redaktion:

Tor Anesäter
Ingemar Nilsson
Katrina Norqvist
Gunnar Lundmark
Sven-Erik Lundström

E-post:

spiran@sikea.se

Ansvarig utgivare:
LSI:s styrelse.

Tryck: Tryckeriet i
Robertsfors AB.

Prenumeration: 60
kronor. Pg 176818-3
Lola Nyman
0934-150 83.

Spiran 2004:

mars (manusstopp 15
feb), juni (15 maj) och
oktober (15 sep).

Legdeå-Sikeå Intresseförening

c/o Sture Bäckström
Brännstan 153
915 93 Robertsfors
0934/15353

E-post:

lsi@sikea.se

Bagarstugan

Bokning:
Wanja Brorsdotter
0934-152 10

Sikeå havscamping

Bokning husvagnsplatser:
Gunnar Lundmark 0934-15116
Bokning campingstugor:
Sture Bäckström 0934-153 53
Sture Svahn 0934-151 92

Andra Varvet

Maud Sjöberg
0934-153 15
Ingrid Hanke
0934-150 13

Melkers Matkompani – ett säkert sommartecken

I SPIRANS SERIE om företagare i Legdeå och Sikeå har turen kommit till Melker Gustavsson på logen "Tövalite". Det är nu andra sommaren som han driver sin mat- och kaféörelse.

Han har en gedigen kockutbildning, men då köket inte tillåter några större kulinarisk utsvävningar, så har han anpassat menyn till de resurser lokalen tillåter.

Melkers specialitet är bakad potatis med egentillagad Skagenröra med kräftstjärtar. Dessutom erbjuds sallader, smörgåsar, kaffebröd, dricka och kaffe från den nya espressomaskinen.

Han sköter även kommunens turistinformation. Det är dock inte bara turister som besöker logen. Melker har även märkt en ökning av antalet gäster från närområdet som kommer för att äta eller fika.

Glass, godis och kvällstidningar finns också i logens sortiment.

Öppettider 1 juni – 31 augusti

Gunnar Lundmark

Vad har hänt med Sikaborna??

SOM ALLTID är det lika roligt att fara till Sika. Med åren blir byn allt mer betydelsefull för mej och jag tänker mycket och längtar ofta dit. Jag är ju född i byn, inte i Sika utan i Lägde, men det är ju detsamma och speciellt nu när LSI har bildats.

Jag känner mig stolt att vara född där på Gammellandsvägen. Där hade jag min skolkamrat och bodygard, Pentti. Ingen vågade röra a "lill-Gudrun" för då kom han och han var stark. Vi gjorde en massa rackartyg tillsammans, om än ganska oskyldiga.

Det är med glädje jag möter dom som bodde där, då när jag var ung. Man får en kram eller två vilket känns skönt, en bristvara idag, man känner sig välkommen helt enkelt. Likaså gläds jag åt allt fantastiskt som byborna gjort och gör idag.

Jag undrar var all energi kommer ifrån? Är det från urinnevånarna eller från dom "nya" Sikaborna?

Men en sak som jag inte förstår är varför inte Sikaborna ställer upp när det är fest på Träffpunkten. När jag var ung

var det alltid fullt hus. Det dansades och tjoades och jag som älskar att dansa blev ofta uppbjuden till hambo av en stordansare, nämligen Helmer Lindgren.

Sist jag var på fest på Träffpunkten och ville dansa hambo fanns nästan ingen att dansa hambo med. Våldigt få besökare trots att allt var välordnat och en fantastiskt bra orkester, "Sven-Rogers", spelade. Vi få som var där dansade naturligtvis så svetten lackade.

Jag har under dom senaste 7 åren varit en hel del i Rickleå och där är det helt annorlunda. Där är det fulla hus för jämnan. Sist i november när det var älgfest hade 118 personer anmält sig. 112 kom till festen. Jag undrar varför det skiljer så mellan grannbyarna.

Är Ricklaborna männe mera dansintresserade eller kanske mera intresserade av gemenskap?

Alla vet hur viktig gemenskapen är för en by och jag hoppas att alla som läser detta ska tänka om och ställa upp när det bjuds till fest. Sture Bäckström skrev så fint om samverkan mellan enskilda och föreningar för en gemensam utveckling.

Kan denna fråga bli en ny punkt på programmet att samverka om?

Gör gärna en samplanering med alla som ordnar fester så att inte krockar uppstår! Jag tycker Sture Svahns uttryck "Tänk stort – med flaggan i topp" var ett bra uttryck som passar alla Sikabor.

*Tankar från Finn-Einars jänta
a Gudrun*

UPPROP!

Föreningar, bybor, utbyssar – ja alla i Spirans spridningsområde. Det blir ingen Spiran om ingen skriver!

Redaktionen tar tacksamt emot bidrag från alla även om det, som här intill, innebär att vi får lite "på skallen". Men det kanske behövs för att få fart på oss. "Minns någon..?" "Jag kommer ihåg när...". Berätta små och stora minnen och händelser. Det behövs bara 10 rader! En uppmaning alltså till alla ni där ute, var inte blyga – skriv!

Mål - livsproducent i herrgårdsgul brännstakyrka

NÄR JAG VAR nitton år och flyttade till Stockholm var det ingen som frågade varför. Jag ville bort, se något nytt. Och till Stockholm flyttar ju alla människor tids nog, så tänkte många.

När vi för ett år sedan flyttade till Sikeå var det däremot inte lika självklart. Vad var skälet till det? En del undrade hur det skulle gå att få jobb där ute på vischan, några trodde att det skulle bli kämpigt att pendla till stan och andra frågade om jag var gravid.

Det var ett år sedan nu. Vi var inte på jakt efter hus men hittade drömkåken av en slump (eller ödet, om man väljer att tro på det). Det var en pittoresk men samtidigt rejäl by med en skön stämning. Och det var kärlek vid första ögonkastet när vi såg den herrgårdsgula brännstakyrkan.

Natt och dag handlade våra drömmar om livet på landet, jordgubbsland, kakelugnar, skog och punsch-veranda... Men inte kunde väl vi flytta dit! Jag har aldrig bott på landet. Och det var för stort, för vuxet, för krångligt och jag

visste ju inte ens vad en ackumulatortank var...

Vi besökte Sikeå hamn flera gånger den där sommaren, spanade på huset, träffade mäklaren, åt en sallad på Tövalite, promenerade runt och knackade på hos Sture och Vivianne Bäckström, våra eventuellt blivande grannar. Här duggade argumenten för att flytta till Sikeå tätt. Sture gav oss broschyrer, berättade om campingen, fårkooperativet, bredbandsgrävningen och bygemenskapen. Man hjälps åt och fixar det man behöver.

Här i Sikeå är man livsproducent, förklarade Sture för oss. Vivianne berättade att Sture var jävig, han var ju född i Sikeå. Men marknadsföringen fungerade ändå bra på oss - en månad senare var vi grannar.

Vad betyder det där ordet "livsproducent" egentligen? Jag tror att det handlar om att skapa sin egen verklighet. Och i den som jag ville skapa ingår att odla potatis och tomater. Hugga ved och vara i naturen. Vara hemma mer och mindre i stan. Vi flyttade hit för

Anna och Peter framför sina drömmars mål...

livskvaliteten.

Det har varit ett bra år här. Det är lätt att lära känna alla fantastiska människor i byn. Jag är mycket stolt över att berätta att jag bor i Sikeå. Mindre stolt var jag däremot i vintras när vi pustade i kylan skottade fram en smal getgång i djupsnön på gården, för att spendera dygnets mörkaste timmar hemma i huset. Detta för att jobb och plugg slukade allt annat. Var tog livskvaliteten vägen?

Jag vet också att flera trod-

de att vi hade flyttat, vilket inte är konstigt eftersom huset mestadels var mörkt och infarten översnöad. Nu är sommaren här igen och jorden är inte brukad. Vedförrådet sinar och gården är slarvigt krattad.

Men jag har lärt mig vad en ackumulatortank är och massa andra nya saker. Och dessutom ska jag arbeta vidare med hela konceptet "livsproducent" och hoppas att jag lyckas bättre i år.

Anna Lindmark

Året runt- eller sommarboende – alla är lika välkomna

Vi välkomnar alla våra gäster som anländer traditionsenligt till sina stugor, husvagnar och redan. Barbro Westman, Umeå, född Jonsson i Skolbacken, är en av de återvändande sommargästerna.

Andra har valt att slå sig ner här året runt. Ett flitigt gäng som ständigt bygger ut och reparerar. Kanske är de litet skyggare än de flesta, men deras flit har satt spår, så vi vet att de trivs både i Legdeå och Sikeå.

Nu vet vi var vi bor

Undertecknad plockade för cirka ett och ett halvt år sedan in de gamla ortnamnsskyltarna vid Kustlandsvägen.

De var i stort behov av renovering efter många års utevistelse.

Så småningom hamnade skyltarna hos våra lokala smidesproffs Sikeå Plåt & Smide. Där lagades rostskadorna och skyltarna har sedan målats i gult och svart och ser nu ut som nya igen.

Gunnar Lundmark

Det känns både välkomnande och hemtrevligt att har fått tillbaka de gamla byaskyltarna. Och framförallt – nu vet vi säkert var vi bor!

Gökotta anno 2004

TEMAT FÖR UTFLYKTEN I ÅR var gamla sågplatser i byn. Första stoppet var på backen söder om Uffes Antikt, där A Jakobsson, Arvid Edström och Edvard Lindberg sågade virke för skeppning till främmande länder. Utrustningen var en sågbänk, ett kantverk och en råoljemotor som behövde lite extra bränsle av maskinisten om stocken var grov.

Anton Burman var maskinisten, men även framrullare av timret och såg därför när det var behövligt att ge mer gas, eller "Ge'n sup då ork'n venä".

1936 sålde pappa en stämpling och betalningen fick han när virket var skeppat. Samma var det med arbetskraften - slutlikviden kom när skeppningen var slutförd. Detta underlättade för sågbolaget då det inte krävdes mycket rörelsekapital. Kommer ihåg att jag barkade små sparrar för 1 öre stycket, och kunde gå på nåt av cafeerna i byn och köpa silverte och en bulle för 25 öre.

Vid Slättbäcken fanns det en ångsåg till höger om bron på 20-talet. Den tiden gick det att lasta virke direkt på pråm vid Slättbäcksbron. Vem som ägde sågen minns jag inte, men jag minns en otroligt stor spån hög med mycket småpinnar som fastnade i cykelekrarna. Då blev det tvärstopp och en luftfärd som landade i det mjuka spånet.

Vi trampade vidare till Östersidan, dit sågen från byn flyttats och en ny motor inköpts. Året var 1939 då jag var 16 år. Vi lastade plank för skeppning och timpenningen var 90 öre för en vuxen, men även jag fick det.

Denna såg flyttades sedan över fjärden, till området mellan ribbkajen och smedjan. Då hade Jakobsson ersatts av mågen Hjalmar Andersson som ägare, och Edvard Lindberg har startat tunnbinderiet i Robertsfors. Ägarna Andersson och Edström fick många öknamn, vilket var vanligt i Sikeå. "Knussel och Black" var ett, "Jämmerlund och Suckerlund" ett annat.

Vintern 1940–41 arbetade jag och min kompis Karl-Erik Brandberg på denna såg. Vi sågade ved på beställning som sedan kördes ut av Ragnar von Ahn och hans häst. När virket kom från Granbergsskogen med havsgranar, då blev det mycket ved och vi kunde tjäna mer än hjälpsågaren. I dag finns inga spår efter den sågen.

Ute på Granskär möttes vi av Susanna Hermansson som visade var vattenståndsmärket från 1937 finns inhugget i en bergvägg. Och på dansbanan intog vi vår medhavda matsäck innan vi drog hemåt.

Som vanligt hördes ingen gök...

Dan-Viktor Petterson

Noterat på byn

Bredbandet breder ut sig

Ni har väl förstått varför det grävs i Sikabyn och Legdeå - det är bredbandet som breder ut sig. Vi har startat med en väldig fart och nu är det ett 80-tal hushåll som anslutit sig.

Vi har också kunnat samabeta med Skellefteå Kraft, i de områden där de förbättrar den tidigare dåliga elförsörjningen.

Vi ber om ursäkt om vi har stökat till det för trafikanter längs byvägarna, men vi försöker ställa allt till rätta så fort som möjligt.

Legdeå-Sikeå Bredbandsförening
gm Ann Charlott Norlund

Företagandet...

Firma Olsvikens Gräv & Sand har haft stora leveransbekymmer, men ledningen meddelar att de nu går mot en ny vår.

Hamnmarknaden

Det blev en tidig Hamnmarknad i år, men det hindrade inte besökarna från att hitta dit. Bland "knallarna" hittade vi "Flinks jänta från Bruksvägen", Ann-Marie, numera Olofsson bosatt i Lövsele, tillsammans med maken Per-Olof.

Spiran som Prylmarknad

Till hösten, när Andra Varvet har stängt, kan Spiran fungera som en utmärkt marknad för att köpa och sälja. Annonsera i höst- och vårunumret GRATIS!

Rapport från båtklubben

– eller håller vi på att ta död på våra kvinnor

NU NÄR VI PASSERAT MIDSOMMAR kan man väl lite illvilligt säga att vi rusar mot höst och till den stundande båtupptagningen, men innan dess ska vi luta oss bakåt i sittbrunnen och låta solen ytterligare bleka det halvgråa hår en del av oss lyckats behålla . Vi ska givetvis även hinna utnyttja bryggan på Kungsön som klubbens arbetsmyror bogserat dit.

DENNA SOMMAR blev det lite krångligare än vanligt då man blev tvungen att även ta dit den nybyggda bojflotten för att flytta tyngderna som av någon anledning kommit på drif. Jag menar inte att de återfanns vid Ölands sydspets, men några meter hade dom allt gett sig iväg. Elddopet för bojflotten blev succéartat eller med andra ord som förväntat . Så nu kan båtklubben åtaga sig bärgningsuppdrag eller eventuellt kan man även tänka sig att leasa ut bojflotten så om det är någon som har en i havet nedsänkt skattkista hör av er så skall vi plocka upp den .Arvodet torde bli sedvanlig bärgarlön.

Arbetsmyrorna har även lagt ut bryggor på både lilla och stora Vännskär . Stora Vännskär har fått en ny brygga med rejäla infästningar nedborrade i den Svenska graniten. Vi fick låna Jorma Karvonens elverk vid borringen av hålen för expanderbultarna. Jorma var även med som maskinist.

DEN TIDIGARELAGDA HAMNMARKNADEN drog mycket folk åtminstone var det mest hela tiden en strid ström av väffelsuget folk till klubbhuset. Detta fick till följd att de tjejer som skötte cafeterian fick gno som bara den utan paus. I slutet hördes berättigade grymtningar från tjejerna man till och med hade konkreta förslag inför nästa års hamnmarknad, i grova drag gick förslaget ut på att man vid nästa hamnmarknad skulle ha manlig besättning vid väffeljärn ,diskho och kassa . Även Saga fick sin beskärda del då hon i fiskdammens korsdrag, stående på ett ben krokade fast det subventionerade godiset i den av klämman ersatta kroken. Tack ska ni ha Marianne, Sara, Elisabeth Susanne och Saga – och om jag glömt någon så är även du med i tacket.

SJÄLV FÖRSÖKTE JAG sälja lotter till en potent provtur med Sjöräddningens stridsbåt 90. Cirka 100 lotter blev sålda då priset per lott var 5 kr blev nettot ca 500 kr vilket oavkortat överlämnades till Sjöräddningen.

Alf Johansson

LSIs sommarprogram

MUSIK- OCH TEATERCAFÉER

23 juni 19.00	Familjen Högberg
30 juni 19.00	Roger Perneholm
07 juli 19.00	Bo Hörnell & Per Erik Sjöström
14 juli 19.00	Västerbottensteatern ger Frysta tillgångar – komedi
21 juli 19.00	Bromans Blandning
28 juli 19.00	Umeå Dragspelsklubb
04 aug 19.00	Gunnar Enqvist – Slipsar o Pjäxrem

Medarrangörer ABF och Robertsfors Musik- och Teaterförening

I början av 1980 var kärnkraftens vara eller inte vara högaktuell. Vi skulle välja mellan Linje 1 och 2 och 3. I dag är vindkraften högaktuell, inte minst här i Sikeå, där vi erbjudits att köpa in oss i en "egen" vindsnurra på Granberget.

Men intet nytt under solen... Eric Wallmark (1914-2002) kunde berätta att Sikeå alltid legat i framkant när det gäller egen kraftförsörjning.

Energiska hopp mellan linjer och evighetshjul

På grund av politikernas oförmåga att fatta beslut, har jag engagerats i energifrågor. Som valarbetare inför kärnkraftsomröstningen. Tur nog är det ett korttidsknog. Det är bara veckor fram till linjevalet. Vilket inte tycks vara det allra lättaste, när jag ser alla som far ut och in genom min energidörr i gamla Handelsgården i Umeå där jag har min "valstuga". Den dörren är förresten det enda som är hemtrevligt i den kalla och dragiga Handels-kåken.

Den minner mig om "Bagar-Wall" i Korsvägen, dit vi slank in på skolrasterna och köpte bröstkarameller. För 5 öre fick vi en stor strut. Så fort man öppnade dörren pinglade det i en liten klocka...

Nää, nog var det enklare förr, både med energi och linjeval. Då handlade det mest om oss vanliga dödliga, och när inte vi räckte till kom Konrad med hästen. Vi hade en spånhyvel som skovlade sig fram i bybäckens vatten och sist men inte minst, två eltrådar av blankjärn fram till husknuten. Det var nollan och fasen. Fler linjer behövdes inte för att hålla liv i lamporna. En 10-Wattare i köket, möjligen en i farstun och så en lampa oppi ladugården, någonstans mellan kobåsen och kalvkätten.

Mellan kokhuset och ladugården stod lysstolpen. I toppen dینگlade tre trådar. De kom farande från kraftstationen i Laxbacken vars turbiner Rickleån höll snurr på – när inte dammluckorna isade igen.

Men redan då kunde linjevalet trassla till det. När Konrad, som också ägde tröskverket, gick upp i stolpen och satte kabelskorna till tröskledningen fel, blev det ett helsickes liv. Tröskan gick på bakvarv och Konrad på högvarv.

På högt varvtal gick också den väldiga ångmaskinen vid Slättbäcken. Såg ut som ett ursparat ånglok och matades i aktern med bakaved. Det räckte för att driva ett sågverk kring vilket det växte bräder och plank i stapel vid stapel. Vid svänghjul, vevaxlar och ventiler gick Anton Burman och donade med smörjkannan. En lycklig man i så måtto att han var både skomakare och maskinist, smörjare och mångkonstnär.

Och lycklig var också "Holmberger'n" där han satt i sin lilla stuga och dینگlade med bena, varav ett var av trä. Han hade troligen aldrig hört talas om Perpeetum Mobile, än mindre om kärnkraft, men fått för sig att han skulle knäcka problemet – evighetshjulet. Dag ut och dag in snurrade han på sitt färgglada hjul där tyngder hängde och gav det en viss fart.

Men aldrig i evighet. När Holmberger'n, som ofta satt vid

fönstret och blickade ut över den lilla värld som omgav honom, såg att någon kom på besök, satte han snurr på hjulet. Stannade besökaren för länge, stannade också hjulet, vilket naturligtvis berodde på att uppfinningen inte var fullt färdig.

Nu har både ångmaskinen, spånhyveln "däri Bonn-Johanssons", Holmberger'n och evighetshjulet gått i graven. Så här långt efteråt har jag mer och mer grunnat på, att om gubben Holmberg fått mer tid på sig hade han kanske lyckats med sitt evighetshjul.

Då hade vi aldrig behövt bråka om kraftproduktionen...

Steg för steg mot sommaren

Våren ger växtkraft och spring i bena.

Tyngdlagen upphävs av varmare vindar.

Bråda tider att plantera i täppan och vid graven.

Är det pessimism eller realism att skaffa mycken ved till kommande vinter.

Allmänt arbete för allmän trivsel.

Genom rök och damm besås vår odlade mark av vår ende bonde, fritidsbönderna och utbyssarna.